

Akció és passió

Az életvédelem már elég régi időkre nyúlik vissza Magyarországon, még mielőtt püspök lettem volna 1994-ben, már volt egy hatékony életvédelmi csoportosulás az országban, ez leginkább a magzatvédelemre irányult. Ezekkel a magzatvédőkkel találkoztam először, akik legtöbbet tettek az életért. Velük próbáltam szervezeten is találkozni, mely találkozások rendszeressé váltak már azóta. Negyedévenként egyszer az összes életvédő társaság képviselőjével leülünk egy megbeszélésre néhány órán keresztül egyre gazdagabb programmal és egyre nagyobb érdeklődéssel. A társadalomnak az érzékenyebb lelkű rétege pontosan érzékeli, hogy mi történik az élettel. A Szentatya szavait idézve *egy sokszor lopakodó életellenes erővonal jelenik meg a magyar társadalomban*. Ennek a belső logikája mindig ugyanaz. Megvonjuk az embertől a szeretetet, aztán a szeretetre hivatkozva megöljük az életet. Magzatnál azt mondjuk, minek szülessen meg szegény, mire születik meg, az öregnél, betegnél pedig, hogy minek éljen szegény. Nem vesszük észre társadalmi szinten, hogy az eutanázia és az abortusz ikertestvérek. Ebből adódik, hogy ha megöltünk több, mint hat millió magzatot (az elmúlt 40 évben), akkor valamit kell kezdenünk az öregekkel is. Szép ideológiákkal kell megszabadulni tőlük, mert az ő eltartásuk igencsak drága mulatság. És az ideológiák gyártódnak, mindig ugyanaz: minek szenvedjen szegény? Alapvető probléma az, hogy a szenvedésnek a valóságáról, a kereszt titkáról keveset beszélünk. Még II. János Pál pápa fogalmazta meg az „Evangelium Vitae”-ben, hogy az életet a mai társadalom addig tarja értéknek, míg tud élvezni, tud fogyasztani, ha nem tud már élvezni, ha szenvedése van, akkor minek éljen. Érdekes módon fogalmazza meg a pápa: *a mai ember szemében egy egészséges ember halála az abszurd, a beteg ember élete megint csak abszurd*. A szenvedésnek a föl nem dolgozása, annak a tudatosítása hiányzik a keresztény társadalomban is, hogy nem csak az akciónak, hanem a passiónak is értéke van. *Nem csak a cselekvéssel tehetünk másokért, hanem a szenvedésnek is értelmet adhatunk*. Ezt nagyon-nagyon kéne hangsúlyozni.

A másik, amit problémának tartok – az eutanázia körül, de az abortusznál is –, hogy individualista a szemléletünk. Nem hiába beszélünk (II. János Pál pápa is, Benedek pápánk is) annyit a közjóról. Az individuum, az individualista szemlélet az mindig élet és család ellenes. Gondoljunk csak arra, hogy egy egyetemista leány gyermeket fogan. Neki le kell diplomáznia, munkát kell szereznie, férjhez kell mennie, karriert kell csinálnia, aztán majd jöhet a gyerek. Tehát jogosnak látszik az abortusz, az egyén felől. De ilyenkor nem figyelünk az élet javára, az életre, mint közjóra. Ugyanígy az eutanázia gondolatánál is nem figyel az ember az élet javára, az élet mindenek feletti értékére. Az életért történik minden, a törvénykezésünk, minden. Ha az életet kikezdjük, a legapróbb részt is megnyitjuk, hogy az életet elpusztíthassuk, akkor ki fogja megállítani ezt a folyamatot. Hol áll meg? A végén már csak borraivaló kérdése lesz, hogy kit ölnek meg és kit nem, például azért, hogy az unokának legyen lakása.

Egy héttel ezelőtt volt egy eutanázia konferencia és az egyik előadó lelkesen beszélt az eutanázia mellett. Ott volt egy hospis munkatárs is, aki haldoklók mellett dolgozik régóta orvosként, és mondta, hogy sok esztendő alatt még egyetlen beteggel sem találkozott, aki az eutanáziát kérte volna tőle. Azt mondta, *ahol szeretettel vagyunk a beteg iránt, ott a betegnek eszébe sem jut, hogy eutanáziába meneküljön*. Amikor nem adjuk meg a köteles gondoskodást a betegnek, csak akkor kéri a beteg, hogy pusztítsák el. Amihez nincs joga.

Az eutanáziához, egyáltalán az élet tiszteletéhez olyan fontos lenne még egy dolog, a szenvedés teológiáján túl tudatosítanunk kellene a megtestesülés titkát. *Jézus minden emberrel azonosult a megtestesülésben*. A megfogant léttel éppúgy, mint az agonizáló léttel. Ő is édesanyjától született, édesanyja kilenc hónapig hordta szíve alatt. *A magzati élettel is azonosult és a haldokló emberrel is azonosult a kereszten*. Tehát a megtestesülés titka nem valami elvont ideológiája az Egyháznak, hanem hús vér valóság, ami az ember önértékelését

is felemelhetné, ha mi ezt komolyan vennénk hitünkben, hogy értünk, emberekért lett emberré.

Nemrégiben Európában nagy igyekezet indult az abortusz engedélyezése ügyében, hogy joggá tegyünk az abortusz végzését. A politikusoknak személy szerint írtam levelet. Egyelőre leginkább a személyes találkozás, vagy levélváltás, ami járható út a politikusok felé. E mellett a könyvirodalomban Jobbágyi Gábor és Hámori Antal elég gyakran írnak erről a témáról. Mindig együtt írnak az élet általános tiszteletéről, az abortuszról, eutanáziáról, a genetikai problémákról, amik egyre népszerűbbek manapság.

Annyira új ez a nagy élet ellenessége Európának, hogy a Vatikán is egészen újólag kezdte a család-tanács munkájába annectálni az életvédelmet. Itt magyarországi Egyházunk is most dolgozik ennek a kapcsolatnak a kiépítésén.

Szentatyánk a „Caritas in veritate” című körlevelében is beszél arról, hogy ha az embertől elveszik a szellemi lelki irányultságot, ha elveszíti az ember az Istenre irányultságát, akkor egyre inkább légüres térben mozog, egyre inkább elembertelenedik. Egyik helyen a pápa atya így fogalmaz, hogy *ha az embertől elveszik a transzcendencia irányultságát, az ember nem képes másra, minthogy a halál kultúráját építse. Képtelen arra, hogy a szeretet civilizációjának, az élet civilizációjának építője legyen.* Feladatunk, hogy próbáljuk tudatosítani az emberekben azt a tényt, hogy istenhít nélkül elembertelenedik az életünk, és valóban a halál kultúrájának az építői tudunk csak lenni. Én azt gondolom – a pápa is mondta az első enciklikájában, a Deus caritas est-ben – hogy az Egyház alapvető feladata, szolgálni Isten és ember kapcsolatát. Az ember találkozik Istennel, tisztul az értelme az önösségtől és ekkor tud igazán az élet tisztelője lenni. Alapvetően tehát az Isten és ember kapcsolat asszisztálása a feladatunk, és ezen keresztül tudunk eljutni oda, hogy a szív is meg a tudat is formálódjék, hogy nyitott legyen az életre.

Bíró László, püspök, a Püspöki Konferencia család referense,
Vatikáni rádióban elhangzott interjú, 2010.02.08.